

ЗАЯВА

Національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства

щодо необхідності впровадження системи оцінки впливу на довкілля в Україні

Адміністрація Президента України

Міністерство екології та природних ресурсів України

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та
житлово-комунального господарства України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство інфраструктури України

Комітет з питань екологічної політики,
природокористування та ліквідації наслідків
Чорнобильської катастрофи Верховної Ради України

Представництво Європейського Союзу в Україні

Україна – єдина держава у Європі, де відсутня належна система оцінки впливу на довкілля та здоров'я населення потенційно небезпечних промислових та інфраструктурних проєктів. У минулому головну роль в оцінці можливих негативних наслідків їх діяльності відігравали державні санітарно-епідеміологічна та екологічна експертиза. **Із набранням чинності ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» державні санітарно-епідеміологічна та екологічна експертиза практично були скасовані.**

Чинна система регулювання містобудівної діяльності, включаючи ОВНС як етап проектування, не може забезпечити оцінку та попередження загрозливих наслідків, що можуть викликати різні об'єкти господарської діяльності, а також залучення громадськості до прийняття цих рішень. Це несе низку ризиків для України у сферах охорони довкілля, охорони здоров'я населення, демократичності процесу прийняття рішень, євроінтеграційних прагнень, міжнародних зобов'язань та інвестиційного клімату. Відсутність ефективної системи оцінки впливу на довкілля створює ризики і для успішності конкретних проєктів господарської діяльності.

Впровадження європейської моделі оцінки впливу на довкілля як цілісної та загальноприйнятої системи – це найкращий шлях вирішення проблеми оцінки впливу на довкілля в Україні. В Україні достатньо політико-правових засад для впровадження європейської моделі ОВД (положення двосторонніх із ЄС угод та політичних документів, міжнародні зобов'язання, національні програмні документи у сфері адаптації до законодавства ЄС, зокрема, у сфері охорони довкілля).

Адаптація до Директиви 2011/92/ЄС стосовно оцінки впливу деяких державних і приватних проектів на навколишнє середовище вже вкотре з'являється серед завдань Плану заходів щодо виконання Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, імплементація вказаної вище директиви є також одним із зобов'язань України в рамках участі в Європейському енергетичному співтоваристві.

У квітні 2012 року Мінприроди оприлюднило проект Закону України "Про оцінку впливу на навколишнє середовище".

Прийняття закону може вирішити низку проблем, як нових, так і старих:

- закон можна вважати впровадженням директиви ЄС щодо оцінки впливу на довкілля. Україна зобов'язана впровадити цю директиву до 1 січня 2013 року у зв'язку із приєднанням до Європейського енергетичного співтовариства;
- закон здатний забезпечити виконання вимог Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенції Еспо);
- проектом закону передбачені процедури врахування думки громадськості, що сприяє забезпеченню виконання основних вимог щодо участі громадськості відповідно до Організації Конвенції (Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля та здоров'я населення);
- закон створить позитивний клімат для інвестування, залучення надходжень з боку міжнародних фінансових установ, іноземного капіталу не створюючи додаткових дозвільних етапів та не затягуючи існуючі дозвільні процедури.

Процес оцінки впливу на довкілля повинен починатись на етапах прийняття стратегічних рішень. **Україна повинна приєднатись до Протоколу із стратегічної екологічної оцінки**, який вона підписала ще в 2003 році, **впровадити відповідні національні процедури стратегічної екологічної оцінки**. З цією метою слід доопрацювати оприлюднені Мінприроди проекти нормативно-правових актів, щоб забезпечити ефективну модель оцінки впливу на довкілля планів, програм та політик на різних рівнях.

Ми вважаємо запровадження ефективної системи оцінки впливу на довкілля пріоритетним інструментом впровадження національної екологічної політики та пропонуємо:

1. Доопрацювати та прийняти закон про оцінку впливу на довкілля, на основі запропонованого експертами ЄС та оприлюдненого законопроекту «Про оцінку впливу на навколишнє середовище».
2. Створити усі необхідні умови для негайного початку виконання процедур оцінки впливу на довкілля проектів господарської діяльності, у тому числі шляхом прийняття відповідних підзаконних актів і здійснення відповідних адміністративних та навчальних заходів.
3. Найближчим часом завершити процес ратифікації Протоколу про стратегічну екологічну оцінку, а також доопрацювати та прийняти закон щодо запровадження стратегічної екологічної оцінки в Україні.
4. Розпочати створення необхідних умови для виконання стратегічної екологічної оцінки планів, програм та політик, у тому числі шляхом прийняття відповідних підзаконних актів і здійснення відповідних адміністративних та навчальних заходів.